

SLUŽBENI LIST

KRALJEVSKE BANSKE UPRAVE DRAVSKE BANOVINE

7. kos.

V LJUBLJANI, dne 11. junija 1930.

Letnik I.

VSEBINA :

21. Zakon o evangeljsko-krščanskih cerkvah in o reformirani krščanski cerkvi kraljevine Jugoslavije.
22. Uredba o stalni letni državni podpori verski zajednici židov v kraljevini Jugoslaviji.
23. Pravilnik o opravljanju strokovnega izpita za uslužbence direkcije rečne plovitve kraljevine Jugoslavije.
24. Pravilnik o raziskavah v glavnem arhivu ministrstva za zunanje posle in o neslužbenem objavljanju diplomatskih in konzularnih dokumentov.

Zakoni in kraljevske uredbe.

21.

Mi

Aleksander I.,

po milosti božji in volji naroda kralj Jugoslavije,

predpisujemo in proglašamo na predlog ministra pravde po zaslišanju predsednika Našega ministrskega sveta

Zakon

o evangeljsko-krščanskih cerkvah in o reformirani krščanski cerkvi kraljevine Jugoslavije.*

§ 1.

Evangelijci augsburškega veroizpovedanja (luterani) v kraljevini Jugoslaviji sestavljajo dve posebni, drugo od druge nezavisni evangeljsko-krščanski cerkvi augsburškega veroizpovedanja kraljevine Jugoslavije: slovaško in nemško.

Pripadniki reformiranega veroizpovedanja (kalvinci) statističnih spremnih dokumentov, ki jih je upoštevati v kraljevini Jugoslaviji sestavljajo posebno reformirano krščansko cerkev kraljevine Jugoslavije.

Slovaška in nemška evangeljska cerkev augsburškega veroizpovedanja smeta ustanoviti med seboj zvezo evangeljsko-krščanskih cerkev augsburškega veroizpovedanja kraljevine Jugoslavije za pospeševanje skupnih cerkvenih koristi.

§ 2.

Cerkve, imenovane v § 1., imajo popolno svobodo, javno izpovedovati svojo vero in javno vršiti svoje bogo-

* »Službene novine« z dne 28. aprila 1920., št. 95/XXXVII.

služje. Vsaka si določi s svojo cerkveno ustavo cerkveno-avtonomna telesa, oblastva in ustanove kakor tudi njih organizacijo.

§ 3.

Evangeljsko-krščanski cerkvi augsburškega veroizpovedanja in reformirana krščanska cerkev urejajo samostalno vse svoje verske cerkveno-prosvetne, cerkvenodobrodne in ostale kulturne posle in potrebe ter upravljajo svojo imovino po svojih osnovnih cerkvenih načelih in v mejah državnih zakonov pod vrhovnim nadzorstvom države. Samostalno odločajo o sprejemanju zadužbin, ki so namenjene cerkvenim nalogam, ter jih upravljajo pod nadzorstvom državnega zadužbinega oblastva.

Cerkvene zadužbine in fonde je uporabljati samo za ono, čemur so namenjeni.

§ 4.

Evangeljsko-krščanski cerkvi augsburškega veroizpovedanja in reformirana krščanska cerkev, kakor tudi njih cerkveno-avtonomna telesa so pravne osebe, sposobne, izvrševati vse pravice, ki jim pripadajo kot takim, zlasti pa pridobivati in uživati premične in nepremične imovine po predpisih svoje cerkvene ustave in v mejah zakona. Prav to velja za one cerkvene ustanove, ki jim priznava to svojstvo cerkvena ustava.

Imovina cerkveno-avtonomnih teles in ustanov služi samo namenom cerkve ter se ne sme v nikakršni obliki odvzemati od njih in tudi ne uporabljati za druge namene, razen ob ekspropriaciji (razlastitvi), določeni z zakonom.

§ 5.

Evangeljsko-krščanski cerkvi augsburškega veroizpovedanja in reformirana krščanska cerkev vrše samostalno kontrolo svojih dohodkov in razhodkov po postopku o cerkvenem računovodstvu, ki se predpiše s cerkveno ustavo vsake cerkve, ter spadajo po odredbi drugega odstavka člena 2. zakona o glavni kontroli pod vrhovno nadzorstvo glavne kontrole toliko, da je glavna kontrola upravičena, kontrolirati po pokazani potrebi potrošek dohodkov s pregledi bodisi na zahtevo ministra pravde, bodisi cerkvenih oblastev samih.

§ 6.

Materialna sredstva, ki so potrebna cerkveno-avtonomnim telesom in cerkvenim ustanovam za ostvarjanje njih nalog, se stekajo:

1. iz dohodkov njih imovine,
2. iz cerkvenih taks in donosov,
3. iz prispevkov in daril, kakor tudi iz dohodkov zadužbin in fondov in eventualnih odmer na te imovine.
4. iz eventualnih prispevkov politično-upravnih občin.

Državna podpora, ki jo prejemajo evangeljsko-krščanski cerkvi augsburškega veroizpovedanja in reformirana krščanska cerkev v kraljevini Jugoslaviji stalno po državnem proračunu, se določi s posebno uredbo, ki jo izda minister pravde sporazumno z ministrom za finance po zaslišanju vrhovnih cerkvenih oblastev teh cerkev na podstavi dejanske potrebe in dotacije, določene v državnem proračunu za leto 1930./1931. Ta podpora se izplačuje po vrhovnih cerkvenih oblastvih teh cerkev sorazmerno s številom njih pripadnikov.

Politično-upravne občine, ki odredajo v svojem letnem proračunu za verske namene stalne podpore, morajo odrediti tako podporo sorazmerno tudi cerkvenim občinam evangeljsko-krščanskih cerkev augsburškega veroizpovedanja in občinam reformirane krščanske cerkve, ki so v njih območju.

§ 7.

Pripadniki obojega spola evangeljsko-krščanskih cerkev augsburškega veroizpovedanja in reformirane krščanske cerkve, ki imajo svojo imovino ali svoje dohodke, prav tako oni, ki so sposobni za samostalno pridobivanje, morajo plačevati vse vrste cerkvenih davščin in doklad za pokrivanje potreb svojih pristojnih cerkveno-avtonomnih teles in ustanov. Ta obveznost, kolikor ne bi bilo odrejeno to s cerkveno ustavo drugače in na način, kakor se uredi s to ustavo, velja za osebe tudi proti onim cerkvenim občinam njih veroizpovedanja, v katerih območju ne prebivajo, toda imajo v njem svoje posestvo ali imajo posestvo v zakupu ali se bavijo z obrtom, s trgovskim ali industrijskim podjetjem.

§ 8.

Doklado na državni neposrednji davek, ki jo plačujejo obdavčenci evangeljsko-krščanskih cerkev augsburškega veroizpovedanja kakor tudi reformirane krščanske cerkve, imajo pravico razpisati cerkveno-avtonomna telesa, določena s cerkveno ustavo, vsaka za svoje potrebe, in sicer samo, če ne morejo dohodki, določeni v § 6. od točke 1. do 5., pokriti njih razhodkov, določenih s proračunom. O razpisu te doklade za vnaprej odrejen čas odločijo organi, ki so po cerkveni ustavi pristojni za to. Ta odločba postane pravnoveljavna, čim jo odobri minister za finance sporazumno z ministrom pravde. Te odobritve ni treba za doklade do 10 % na neposredni državni davek, ki jih razpisujejo cerkvene občine po sklepu cerkveno-občinskega zbora, sprejetem od predstavnikov cerkvene občine, odrejenih s cerkveno ustavo in predstavljajočih 75 % davčne moči v občini. Za take odločbe je treba samo odobritve cerkvenega oblastva, pristojnega po cerkveni ustavi.

§ 9.

Cerkvene doklade zbirajo organi državne davčne administracije, istočasno z državnim davkom, povsem po predpisih za državne davščine, če cerkve to zahtevajo,

ter jih oddajajo v trimesečnih obrokih pristojnim cerkvenim oblastvom.

§ 10.

Vseh javnih davščin se oprašajo zgradbe, namenjene službi božji, cerkvenim uradom, cerkveno-prosvetnim in dobrodelnim ustanovam; zavodi za cerkvene potrebe; škołji in župniški domovi; evangeljski in reformirani kulturno-zgodovinski spomeniki in hišni okoliši vseh naštetih ustanov.

§ 11.

Duhovna in cerkveno-avtonomna oblastva in ustanove iste cerkve smejo voditi korespondenco med seboj, prav tako pa tudi razprave in zapisnike na svojih zborih v materinem jeziku. V tem jeziku se smejo voditi tudi cerkvene matrike in izdajati izpiski iz njih, potrtila in vse druge listine, kolikor niso to javni dokumenti.

Dopisovanje z državnimi oblastvi in izdajanje dokumentov, namenjenih tem oblastvom, kakor tudi dopisovanje z drugimi cerkvami v državi se mora vršiti izključno v državnem jeziku.

§ 12.

Službena korespondenca in denarna pošta vseh cerkvenih oblastev in ustanov sta oproščeni plačevanja poštnine in brzojavne takse.

§ 13.

Za izvrševanje pristojno izdanih naredb in polnoveljavnih odločb in razsodb vseh cerkvenih oblastev in organov, ki so osnovane na zakonu in cerkvenih ustavah, dajo vsa državna in samoupravna oblastva na zahtevo pristojnih cerkvenih oblastev svojo administrativno pomoč.

§ 14.

Evangeljski in reformirani cerkveni prazniki, ko imajo državni in občinski uslužbenci, vojaki in dijaki teh veroizpovedanj odmor po zakonu, so ti-le: 1. dan pred božičem; 2. božič (dva dni); 3. novo leto; 4. veliki petek; 5. velika noč (dva dni); 6. vnebohod; 7. binkošti (dva dni) in 8. praznik reformacije (dne 31. oktobra).

§ 15.

Cerkveno zakonodajstvo vrši sinod vsake cerkve.

§ 16.

S cerkveno ustavo se določi način, po katerem se volijo vrhovni duhovni starešine (škof, odnosno vrhovni senior), vrhovni posvetni starešine, kakor tudi drugi duhovni in cerkveno-avtonomni uslužbenci. Izvolitev vrhovnih duhovnih starešin se potrdi s kraljevim ukazom na predlog ministra pravde, podan v soglasnosti s predsednikom ministrskega sveta; izvolitev vrhovnih prosvetnih starešin pa odobruje minister pravde.

§ 17.

Duhovniki cerkvenih občin ne smejo biti oni, ki niso popolnoma vešči jeziku, katerega govore člani cerkvene občine ali vsaj večina članov občine, razen če ga ti sami izvolijo za takega in če minister pravde to odobri.

§ 18.

Službeno versko zvanje v cerkveno-avtonomni službi smejo dobiti po izkazani potrebi tudi osebe inozemskega

državljanstva, in sicer samo začasno po predhodno prejeti odobritvi ministra pravde.

§ 19.

Osebe, ki so obsojene ali so v kazenski preiskavi zbog kaznivih dejanj onečašujočega značaja, kakor tudi one, ki pridejo v konkurz ali pod skrbstvo, ne smejo biti voljene in tudi ne smejo vršiti svoje dolžnosti v cerkveno-avtonomni službi, dokler trajajo te ovire.

§ 20.

Vsa državna oblastva, ki uvedejo po svoji pristojnosti kazensko postopanje zoper duhovne osebe, morajo o tem kakor tudi o končnem uspehu preiskave takoj obvestiti pristojnega vrhovnega duhovnega starešino.

§ 21.

Duhovnike v državnih bolnicah, kazenskih in njim podobnim zavodih in drugih državnih ustanovah postavlja na predlog pristojnega vrhovnega duhovnega starešine pristojni minister.

§ 22.

Duhovne osebe (duhovniki) evangeljsko-krščanskih cerkev augsburškega veroizpovedanja in reformirane krščanske cerkve niso zavezane, osebno vršiti onih javnih poslov, ki se po predpisih njih vere ne ujemajo z njih činom in poklicem.

§ 23.

V vseh državnih in privatnih šolah se predava evangeljski in reformirani verski pouk v soglasnosti s pristojnim cerkvenim oblastvom po odredbah zakona o teh šolah.

Učne načrte in programe za poučevanje verouka predpisuje pristojni minister, vpoštevajo potrebo verskega vzgajanja, na predlog pristojnega cerkvenega oblastva, odrejenega za to s cerkveno ustavo vsake cerkve. Za učne knjige o verouku veljajo predpisi zakona o učnih knjigah. Za vse učne knjige daje glede njih verske vsebine svojo odobritev ono cerkveno oblastvo, ki je pristojno za to.

V državnih osnovnih šolah smejo poučevati verouk kvalificirani župniki (parohijski duhovniki) ali posebni veroučitelji po predpisih zakona o narodnih šolah. Kjer po zakonu ali drugače ni možno, da bi poučeval evangeljski, odnosno reformirani verouk duhovnik ali poseben veroučitelj, vrše ta pouk učitelji te šole, ki so evangeljskega, odnosno reformiranega veroizpovedanja.

Veroučitelje-duhovne osebe na vseh narodnih šolah postavlja minister za prosveto izmed kandidatov, ki jih je predlagalo pristojno cerkveno oblastvo. Veroučitelje na državnih srednjih in strokovnih šolah postavlja pristojni minister izmed kandidatov, ki predložijo odobritev pristojnega cerkvenega oblastva, da smejo poučevati verouk v srednjih šolah. Vse veroučitelje premešča in razrešuje dolžnosti pristojni minister po odredbah šolskih zakonov in predpisov.

Veroučitelje na vseh zasebnih šolah postavlja in premešča uprava šole z odobritvijo pristojnega cerkvenega oblastva. Tudi za te veroučitelje veljajo predpisi šolskih zakonov.

Pristojno cerkveno oblastvo sme odvzeti že izdano odobritev onim veroučiteljem, ki ne poučujejo verouka tako, kakor predpisuje evangeljsko, odnosno reformirano veroizpovedanje ali, ki sicer z življenjem in delovanjem ne ustrezajo svoji veroučiteljski dolžnosti.

§ 24.

Vse cerkveno-avtonomne duhovne šole, kolikor se take ustanové, so pod upravo in nadzorstvom cerkvenega oblastva. O ustanavljanju teh šol odloča cerkveno oblastvo, odrejeno s cerkveno ustavo. To oblastvo predpisuje zanje učni načrt in program predavanj ter postavlja in razrešuje njih upravnike. Minister za prosveto daje odobritev za ustanavljanje teh šol in za učni načrt.

Pristojno cerkveno oblastvo skrbi za posebno izobrazbo učnega in vzgojnega osebja ter ga postavlja in razrešuje.

Pristojni vrhovni duhovni starešina nadzira neposredno te šole v svoji cerkvi, pošilja o tem poročila pristojnemu cerkveno-avtonomnemu oblastvu in podaja predloge o postavljanju in razreševanju učiteljev in vzgojiteljev. Vrhovno nadzorstvo tudi nad temi šolami vodi minister za prosveto. Dokler se take duhovne šole ne ustanove, je evangelijcem in reformirancem dovoljeno, pridobiti teološko izobrazbo na inozemskih zavodih.

§ 25.

Cerkvene občine, ki po jeziku niso sorodne z ostalimi cerkvenimi občinami iste cerkve, smejo ustanoviti poseben seniorat, če je njega ustanovitev možna po številu duš in številu takih cerkvenih občin in po njih gospodarskem stanju. Ustanovitev se sme izvršiti na zahtevo dveh tretjin cerkvenih občin, ki naj bi ga ustanovile. Tak seniorat ima pravico, sam določiti cerkev svojega veroizpovedaja, v katere sestav hoče spadati.

§ 26.

V cerkvenih občinah, kjer govori najmanj tretjina članov drug jezik, se mora vršiti po določenem redu bogoslužje tudi v njih jeziku.

§ 27.

Če v cerkveni občini, katere člani ne govore istega jezika, del občinarjev iz jezikovnih razlogov izstopi iz stare občine, bodisi da vstopijo v drugo občino, bodisi da se formirajo kot podružniška občina in se kot taka pridružijo drugi občini, morajo nositi še pet let bremena, za katera so bili zavezani stari občini, ter nimajo pravice do nobene imovine stare občine. Dokler ne zgrade svoje molilnice, imajo pravico, uporabljati molilnico stare občine. Red bogoslužja se določa sporazumno, stroške za vzdrževanje molilnice pa trpe skupno po številu duš.

§ 28.

Vse cerkve, imenovane v § 1. tega zakona, morajo sprejeti v dveh letih od dne, ko stopi ta zakon v veljavo, na svojih sinodih cerkvene ustave o celokupni svoji ureditvi skladno s predpisi tega zakona. Sinodi, ki se morajo sestati v treh mesecih od dne, ko stopi ta zakon v veljavo, predložijo izdelane cerkvene ustave ministru pravde, ki jih predloži, ko jih je usvojil, kralju v zakonitev.

§ 29.

Minister pravde se pooblašča, predpisati vse natančnejše odredbe za izvrševanje tega zakona, vpoštevaje predloge vrhovnih cerkveno-avtonomnih upravnih oblastev.

§ 30.

Vprašanja, v katerih se dve prizadeti cerkvi ne bi mogli sporazumeti, rešuje in o njih odloča dokončno zveza, navedena v § 1., če pa take ne bi bilo, minister pravde.

§ 31.

Ko stopi ta zakon v veljavo, prestatenejo veljati vsi zakoni, vse uredbe in vsi drugi predpisi o predmetu tega zakona. Vendar pa prestatenejo veljati dosedanji predpisi o ureditvi cerkev, imenovanih v § 1. tega zakona, šele, ko se izvede ureditev, določena v § 28. tega zakona.

§ 32.

Ta zakon stopi v veljavo, ko se razglasi v »Službenih novinah«.

V Beogradu, dne 16. aprila 1930.; št. 39.340.

Aleksander s. r.

Minister pravde:
dr. M. Srškić s. r.

Videl in pritisnil
državni pečat
čuvár državnega pečata,
minister pravde:
dr. M. Srškić s. r.

Predsednik
ministrskega sveta
minister
za notranje posle,
častni adjutant
Njegovega Veličanstva
kralja
divizijski general:
Peter Živković s. r.

Uredbe osrednje vlade.

22.

Na podstavi § 9. zakona o verski zajednici židov v kraljevini Jugoslaviji z dne 14. decembra 1929. predpisujem sporazumno z ministrom za finance in po zaslišanju zveze židovskih veroizpovednih občin in združbe ortodoksnih židovskih veroizpovednih občin to-le

Uredba

o stalni letni državni podpori verski zajednici židov v kraljevini Jugoslaviji.*

Člen 1.

Verski zajednici židov v kraljevini Jugoslaviji pripada za ostvarjanje njenih nalog stalna državna podpora, ki se določi za vsako proračunsko leto z državnim proračunom na podstavi dokazane dejanske potrebe in dotacije, določene v LIII. poglavju državnega proračuna za leto 1929./1930.

Člen 2.

Državna podpora, določena po členu 1. te uredbe, se uporablja:

1.) za dotacijo vrhovnega rabina kraljevine Jugoslavije, kakor tudi za osebne in materialne razhodke vrhovnega rabinata v onem znesku, v katerem so bili določeni za to svrhu razhodki v državnem proračunu za

* Službene novine z dne 28. aprila 1930., št. 95/XXXVII.

leto 1929./1930. (§ 13. zakona o verski zajednici židov v kraljevini Jugoslaviji);

2.) za dopolnitev plače rabinov in kantorjev gospodarski slabotnih židovskih veroizpovednih občin, katere jim ne morejo zajamčiti prejemkov, ob katerih bi mogli živeti tako, kakor se spodobi njih stanju po krajevnih in časovnih razmerah;

3.) za pokojnine onih rabinov in kantorjev, ki so prestali službovati zbog starosti, onemoglosti ali bolezni in ki niso imela pravila njih občin, dokler ni izšel zakon o verski zajednici židov, odredb o upokojevanju verskih uslužbencev, nadalje za podporo siromašnim vdovam in nepreskrbljenim otrokom takih verskih uslužbencev, odnosno nepreskrbljenim otrokom takih uslužbencev brez očeta in matere, in sicer ob pogojih, ki jih predpišeta enotno zveza židovskih veroizpovednih občin in združba ortodoksnih židovskih veroizpovednih občin;

4.) za podporo siromašnim občinam v pokrivanje njih dejanski dokazanih verskih potreb, kolikor ne morejo storiti tega same iz svojih sredstev;

5.) za vzdrževanje židovskega srednjega teološkega zavoda;

6.) za šolanje siromašnih dijakov, državljanov kraljevine Jugoslavije, na židovskih teoloških fakultetah, odnosno na visokih teoloških šolah; in

7.) za inspekcije veroizpovednih občin.

Način, kako se vrše izdatki in podpore, določene v točkah 2.) do 6.), predpiše natančneje s svojo naredbo zveza židovskih veroizpovednih občin, odnosno združba ortodoksnih veroizpovednih občin.

Člen 3.

Državna podpora, kolikor ne bi bila že potrošena iz kakršnegakoli razloga za izdatke, navedene v členu 2. te uredbe, se sme uporabiti tudi za druge potrebe in svrhe verske zajednice židov, o čemer odloča zveza židovskih veroizpovednih občin, odnosno združba ortodoksnih veroizpovednih občin.

Člen 4.

Stalna državna podpora verski zajednici židov kraljevine Jugoslavije se izplačuje trimesečno vnaprej zvezi židovskih veroizpovednih občin v Beogradu pri glavni državni blagajni, združbi ortodoksnih židovskih veroizpovednih občin pa pri blagajni one davčne uprave, v katere administrativnem območju je sedež združbe. Posebni zneski te podpore, ki se izplačujejo za versko zajednico židov ločeno zvezi in združbi, se določijo sorazmerno s številom pripadnikov v vseh veroizpovednih občinah, ki so v sestavu zveze, odnosno združbe, po statističnih podatkih teh posebnih organizacij, ki jih sme preizkušati in potrjati tudi ministrstvo pravde po politično upravnih oblastvih. Ko se odreja ta znesek, je upoštevati tudi dotacijo za vrhovnega rabina in vrhovni rabinat, ki je skupna ustanova za obe organizaciji; vendar pa prejema to dotacijo zveza ter jo daje na razpolago vrhovnemu rabinatu.

Člen 5.

Zveza židovskih veroizpovednih občin in združba ortodoksnih veroizpovednih občin morata sporočiti po izteku proračunskega leta ministrstvu pravde, za kaj sta uporabili prejeta stalno letno državno podporo in v kolikem znesku sta jo uporabili.

Na podstavi teh poročil oceni ministrstvo pravde dejansko potrebo in predlaga po členu 1. te uredbe velikost državne podpore za prihodnje proračunsko leto.

Člen 6.

Ta uredba velja od dne 1. aprila 1930.

V Beogradu, dne 29. marca 1930.; št. 30.497/XV.

Minister pravde:
dr. Srškić s. r.

23.

Na podstavi člena 1. zakona o eksploataciji državnega plovnega parka in člena 3. pravilnika o uslužbenih, predpisujem ta-le

Pravilnik

o opravljanju strokovnega izpita za uslužbenca
direkcije rečne plovitve kraljevine Jugoslavije.*

I. Obče odredbe.

Obveznost opravljanja izpita.

Člen 1.

Uradniški in ladijski pripravniki 1. skupine za prestop v zvanje nižjega uradnika, odnosno ladijskega manipulanta; uradniški, odnosno ladijski pripravniki 2. skupine za prestop v zvanje 1. skupine; kandidati za ladijske ladjevodce, za 1. in 2. ladijske krmarje, za sprevodnike vlačilnic, za krmarje vlačilnic in za ladijske redarje, potem strokovni mojstri za pridobitev pravice do zvanja poslovodje delavnice in skladiščnikovi pomočniki za prestop v skladišniško zvanje — morajo opraviti, preden dobe ta zvanja, izpit, kolikor ga niso oproščeni (člen 4. pravilnika o uslužbenih).

Izpit opravljajo tudi nižji uradniki ob prestopu v zvanje višjih uradnikov; drugi kapetani in drugi strojevodje ob prestopu v zvanja prvih kapetanov, odnosno prvih strojevodij.

Priprava.

Člen 2.

Izpit smejo opravljati uslužbeni, ko izpolnijo pogoje in rokove, predpisane s pravilnikom o uslužbenih. Rokovi se računijo ali neprekinjeno ali s prekinitvami v službi.

Službeni starešine, ki so jim kandidati dodeljeni na pripravo za službo, jim morajo dati na razpolaganje vse službene predpise (zakone, uredbe, pravilnike, razpise itd.), ki se tičejo njihove službe in ki sestavljajo predmete strokovnih izpitov, katere morajo kandidati opravljati. Ostale učne knjige, kolikor jih potrebujejo, morajo nabavljati kandidati sami.

Službeni starešine morajo kandidate poučevati, jih nadzirati med službo ter se od časa do časa uveriti o njih napredovanju.

* Službene novine z dne 16. aprila 1930., št. 87/XXXIV.

Poleg teoretičnega pripravljanja morajo starešine istočasno navajati kandidate tudi v praktično opravljanje službe osebno ali pod nadzorstvom starejših in bolj pripravljenih uslužbencev.

Izpraševalna komisija.

Člen 3.

Izpit se opravlja pred komisijo, ki jo imenuje direkcija rečne plovitve ob začetku vsakega leta, ter se vrše v direkciji ali, kjer odredi direkcija.

Predsednik komisije je po činu najstarejši član. Število članov komisije odreja direkcija po potrebi.

Izpit so brezplačni, izvzemši plačevanje taks po tar. post. 9. pod b) zakona o taksah.

II. Postopanje.

Člen 4.

Kdor želi opravljati izpit, se mora obrniti s pismeno prošnjo na direkcijo rečne plovitve po svojem neposrednem starešini; starešina odda, ko odpremi prošnjo, svoje mnenje, ali izpolnjuje kandidat vse pogoje za opravljanje izpita. To se preizkusi tudi pri direkciji. Prošilec se obvesti po službeni poti, ali mu je dovoljeno opravljati izpit in kdaj se bo opravljal. Zoper odklonitev, da bi se kdo pripustil k izpitu, ni pritožbe.

Kandidat mora na odrejeni dan priti pred komisijo opravljati izpit. Če bi bil zadržan z neodložnimi, opravičujočimi vzroki, mora to pravočasno naznaniti direkciji (komisiji) in izostanek opravičiti. Če tega ne stori, se smatra, da je odstopil od izpita in javiti se sme iznova šele čez šest mesecev od dne, ko je izostal od izpita.

III. Izpit.

Člen 5.

Izpit je pismen in usten. Najprej se opravlja pismeni, potem pa ustni izpit. Kdor ne opravi pismenega izpita, se ne pripusti k ustnemu in se smatra, da izpita ni opravil.

Kandidat, ki ne opravi izpita, ga sme ponavljati samo še enkrat čez leto dni. Izjemoma sme dovoliti direkcija rečne plovitve po njegovi letni oceni, da opravlja izpit še tretjič.

Člen 6.

O opravljanju izpita se piše zapisnik, v katerem je treba konstatirati:

- a) dan izpita in začetek izpita;
- b) kandidatov priimek, njega ime in zvanje;
- c) priimek in ime članov komisije z označbo, kdo izmed njih je bil odrejen za izpraševanje kakšnega predmeta;

- č) katere naloge so se dale za pismeni izpit.
- d) katere naloge je kandidat rešil in katerih ni;
- e) možne pripombe;
- f) ocena komisije: ali je kandidat izpit opravil ali ne;

g) overovitev zapisnika od vseh članov komisije in zapisnikarja.

Zapisnik se hrani v arhivu direkcije rečne plovitve.

Člen 7.

Rešitev pismene naloge, kakor tudi odgovore kandidatove pri ustnem izpitu oceni komisija v skupni seji ter odloči o tem, ali je kandidat izpit opravil ali ne.

Komisija rešuje vsa vprašanja z večino glasov.

Uspeh izpita priobči komisija kandidatu takoj; zapisnik se odstopi personalnemu odseku direkcije v nadaljnjo službeno uporabo.

O opravljenem izpitu izda komisija kandidatu izpričevalo, ki ga podpiše predsednik.

Člen 8.

Odločba komisije o uspehu izpita se mora glasiti:

»Opravil soglasno« (če glasujejo vsi člani z »opravil«), »opravil z večino glasov« (če glasuje tudi samo en član z »ni opravil«) in »ni opravil« (če glasujejo vsi ali večina članov z »ni opravil«).

Ob enaki razdelitvi glasov odloči predsednikov glas.

A) Pismeni izpit.

Člen 9.

Pri pismenem izpitu mora dokazati kandidat po svoji stroki in svojem znanju:

a) da dovolj pozna vsa službena dela, ki se opravljajo v službi direkcije rečne plovitve, in oblike njih opravljanja;

b) da je sposoben hitro in pravilno pojmovati, precizno in logično izražati misli;

c) da ima potrebno pismenost, zadostno znanje jezika in točnost pravopisa.

Komisija določi istega dne pred začetkom izpita skupno vprašanja, ki naj se dadó kandidatu za opravljanje pismenega izpita.

Kandidat izdeluje nalogo pred komisijo ali pod kontrolo enega komisijskega člana v treh urah. V tem času kandidat ne sme oditi iz prostora za opravljanje izpita in se tudi ne s komerkoli sestajati brez odobritve.

Izdelano nalogo odda kandidat komisiji ali njenemu predstavniku, ki postavi na koncu izdelane naloge uro, ko mu je bila oddana, in svoj podpis.

B) Ustni izpit.

Člen 10.

Naloga ustnega izpita je ugotoviti: ali kandidat zadosti in, kakor je treba, pozna vse predpise (zakonske odredbe, uredbe, pravilnike, razpise itd.), potrebne za pravilno, točno in hitro opravljanje službe in njih praktično uporabljanje. Z vsestranskim izpraševanjem je treba ugotoviti, ali je pridobil kandidat v svoji stroki toliko praktičnega znanja, kolikor ga je treba za uspešno opravljanje službe.

Člen 11.

Ustni izpit ima: obči del in strokovni del. Obči del opravljajo kandidati vseh strok (direkcijski, agenturski, navtični). Strokovni del opravljajo kandidati po strokah, za katere se pripravljajo.

Člen 12.

I. Program občega dela za vse stroke je ta-le:

A) Za uslužbenska zvanja 1. skupine:

Poznanje glavnih odredb: zakona o kraljevski oblasti in vrhovni državni upravi; zakona o ureditvi vrhovne državne uprave; zakona o ureditvi vrhovne državne uprave; zakona o nazivu in razdelitvi kraljevine na upravna območja; zakona o taksah s pravilnikom za njegovo izvrševanje; zakona o pristaniščnih kapetanijah.

Podrobno poznanje: zakona o eksploataciji državnega plovnega parka;

uredbe o organizaciji direkcije rečne plovitve;

pravilnika o uslužbencih rečne plovitve; pravilnika o začasnih in stranskih prejemkih; pravilnika o ustroju pokojninskega fonda za osebje direkcije rečne plovitve; pravilnika o bolezenskem fondu za osebje direkcije rečne plovitve; pravilnika o brezplačni in znižani vožnji po železnicah in na ladjah v državni eksploataciji; kakor tudi ostalih pravilnikov, ki se predpišejo;

poznanje razpisov in naredb direkcije;

popolno ali delno poznanje tujih jezikov, ki se uporabljajo v službi rečne plovitve; za opravljanje tega izpita se morajo kandidati izrečno javiti v prijavi za opravljanje izpita;

poznanje prometne geografije (vodnega in železniskega omrežja) naše države, dunavskih obrežnih držav pa v glavnih potezah.

B) Za uslužbenska zvanja 2. in 3. skupine, omenjena v členu 1. tega pravilnika:

Podrobno poznanje: zakona o eksploataciji državnega plovnega parka;

uredbe o organizaciji direkcije rečne plovitve;

pravilnika o uslužbencih rečne plovitve; pravilnika o začasnih in stranskih prejemkih; pravilnika o ustroju pokojninskega fonda za osebje direkcije rečne plovitve; pravilnika o bolniškem fondu za osebje direkcije rečne plovitve;

razpisov in naredb, kolikor se nanašajo na njih stroko.

II. Strokovni del izpita za uradniška zvanja 1. skupine obsega to-le:

1. Administrativno-pravna stroka.

V okviru uporabljanja pri rečni plovitvi morajo pokazati kandidati znanje občih pojmov iz državlanskega zakonika; civilnega sodnega postopanja; kazenskega zakonika in kazenskega sodnega postopanja; zakona o glavni kontroli; zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih; zakona o državljanstvu in zakona o osebnih imenih.

Kandidati za arhivske uradnike morajo pokazati pri ustnem izpitu poznanje tehničnih arhivskih poslov, prav tako pa tudi poznanje vseh predpisov, ki se uporabljajo pri opravljanju arhivske dolžnosti.

Uslužbenci, zaposleni pri socialnem zavarovanju osebja, morajo pokazati pri ustnem izpitu korenito znanje te službe in pravilno uporabljanje vseh predpisov, ki se nanašajo na zavarovanje osebja pri direkcijskih fondih in okrožnih uradih za zavarovanje delavcev, predpisov, ki se nanašajo na zavarovanje osebja v inozemstvu, pa v glavnih potezah.

2. Komercialno-pravna stroka.

(Za direkcijsko in agentursko osebje.)

a) Pravilnik za prometno službo rečne plovitve;

b) pravilnik, kako se plačuje voznina za pošiljke državnih ustanov na železnicah in ladjah v državni eksploataciji;

c) tarife za kosovno blago v mejah naše države;

č) tarife za vlačilniško blago v mejah naše države;

d) tarife za kosovno blago v prometu z inozemstvom;

e) tarife za vlačilniško blago v prometu z inozemstvom;

f) vojaška tarifa in pravilnik za prevoz vojaških oseb in pošilk z državnimi ladjami rečne plovitve v rednem stanju;

g) postopanje ob odpravljanju potnikov in prtljage (obče veljavne odredbe in razpisi v zvezi z njimi);

h) postopanje ob prejemu, odpremljanju in izročanju blaga (kosovnega in vlačilniškega);

i) predpisi o najdenih predmetih, zasledovanje založenih ali prešlih predmetov; postopanje ob reklamacijah;

j) pravilnik o prijavljanju in odjavljanju plovnih objektov.

Kandidati za višje uradnike opravljajo izpit, razen predmetov pod točkami a) do j) tudi še iz nastopnih predmetov:

k) trgovinski zakon (§ 62. do vštete § 75.);

l) carinski zakon (poznanje v glavnih potezah postopanja v razmerju proti carinarnici).

3. Računska stroka.

Kandidati za nižje uradnike opravljajo v okviru svoje priprave pri rečni plovitvi strokovni izpit iz nastopnih predmetov:

a) zakon o glavni kontroli (v obcih potezah);

b) zakon o neposrednih davkih (odredba o uslužbenskem davku s pravilnikom za izvrševanje teh zakonskih odredb);

c) čekovni zakon;

č) pravilnik za finančno službo rečne plovitve;

d) pravilnik za nabave rečne plovitve;

e) pravilnik za specialna računovodstva in specialne blagajnice;

f) pravila o povzetjih;

g) računovodska in kontrolna služba; obračun in kontrola prejemkov; likvidacija in kontrola izplačilnih dokumentov; kontrola o obračunih edinic (agentur, ladij itd.); preizkušanje računskih dohodkov; postopanje po prepovedih, ustitvah in depozitih; kontrola blagajnic in materiala;

h) knjigovodska služba; enostavno in dvojno knjigovodstvo; otvarjanje računov; zaključek knjig in sestava stanja; odstotni, obrestni, diskontni, lombardni in terminski račun; tekoči račun; račun deviz in efektov; sestavljanje bilance po enostavnem in dvojnem knjigovodstvu;

i) ekonomska služba; postopanje ob nabavah; pisanje inventarnih in materialnih knjig; kontrola nabav in potroška inventarja in materiala in predlaganje stanja o njih;

j) poznanje organizacije direkcijske službe vobče in

k) valutni sistem vseh obrežnih dunavskih držav in glavnih evropskih držav; valutni sistem Zedinjenih ameriških držav.

Osebe, ki upravlja inventar ali material, se izprašuje tudi o blagoznanstvu in o načinu, kako se vzdržuje, sprejema in odpravlja material.

Osebe pri blagajnicah se izprašuje tudi o poznanju blagajniške službe.

Agenturno osebe mora opravljati izpit iz te stroke predmetov pod a), b), c), č), d), razen tega pa:

sestavo obračuna z direkcijo;

blagajniško službo;

upravljanje inventarja in materiala in vzdrževanje, sprejemanje in odpravljanje materiala;

organizacijo direkcijske službe vobče;

valutni sistem obrežnih dunavskih in glavnih evrop-

skih držav; valutni sistem Zedinjenih ameriških držav; načela za obračun remorkaže.

Kandidati za višje uradnike opravljajo poleg programa za nižje uradnike izpite še:

iz carinskega zakona (v obcih potezah);

iz finančnega zakona za tekoče proračunsko leto (obci del in kolikor se nanaša na rečno plovitev);

iz zakona o podaljšavi odredb dosedanjih finančnih zakonov;

iz trgovinskega zakonika (II. poglavje);

iz civilnega sodnega postopanja (oddelek o listinah in XIV. poglavje);

iz zakona o glavni kontroli (členi 1., 4., 7., 10. in 12.);

iz državlanskega zakonika (II. del XVII. in XXX. poglavje, III. del IV. poglavje);

iz zakona o državnem računovodstvu (odredbe o proračunu);

iz zakona o pristanišnih kapetanijah; poleg tega morajo pokazati popolno poznanje računovodske, knjigovodske, kontrolne, ekonomne in blagajniške službe; poznanje organizacije direkcijske službe vobče in njene administracije.

4. Navtična stroka.

Za navtična zvanja, našeta v čl. 1. tega pravilnika, je program strokovnega izpita naslednji:

a) za ladijske pripravnike 1. in 2. skupine: ladijska administracija, obračun kilometrine; potni listi; zakon o pristanišnih kapetanijah; pravilnik o prijavljanju in odjavljanju plovnih objektov; carinska in policijska manipulacija ob prehodu ladje v inozemstvo;

b) za ladjevodce: pravilnik o policiji, ki velja za plovitev po Dunavu od Ulma do Braile, kakor tudi na internacionaliziranem dunavskem omrežju — ves; dodatek k pravilniku, ki govori o specialnih odredbah glede plovitve na sektorju rečnega omrežja, za katerega se izpit opravlja; oznamenovanje plovne poti, pomen stalnih in začasnih signalov na plovni poti in na obalah; zakon o kapetanijah onih držav, za katerih sektor rečnega omrežja se izpit opravlja; pravilnik o službi v prezimovališčih; poznanje specialnih lastnosti rečnega toka gledé na specialni sektor rečnega omrežja.

c) za II. ladijske krmarje: pravilnik o policiji II. in V. oddelek z dodatki, ki govoré o specialnih odredbah glede plovitve na sektorju omrežja, za katerega se izpit opravlja; oznamenovanje plovne poti, pomen stalnih in začasnih signalov na plovni poti in na obalah; poznanje specialnih lastnosti rečnega toka za sektor rečnega omrežja, za katerega se opravlja izpit; zakon o pristanišnih kapetanijah; pravilnik o službi v prezimovališčih; obče dolžnosti ladijskega krmarja. Glavna načela parnega stroja (za krmilo); glavni deli ladijskega trupa, njih zunanost; ladijska oprema; poznanje pristanišč na sektorju omrežja, za katerega se izpit opravlja; sestavljanje konvoja za ladje.

č) za pristanišne krmarje: specialno poznanje pristanišč; pravilnik o policiji V. poglavje; zakon o pristanišnih kapetanijah in pravilnik o prijavljanju in odjavljanju plovnih objektov, sestavljanje konvoja za ladje.

d) za sprevodnike vlačilnic: ravnanje z vratili vseh vrst; ravnanje z orodjem; glavni deli korita vlačilnic, kako so videti; poznanje glavnih lastnosti rečnega toka za sektor, za katerega opravlja izpit, oznamenovanje plovne poti, pomen signalov na vodi in na

obali; čitanje, pisanje, štiri osnovne vrste računov; sklapljanje vlačilnic;

e) k r m a r j i v l a č i l n i c : čitanje; pisanje; štiri osnovne vrste računov; voditev potnega lista in mesečnega poročila; inventar, glavni deli korita vlačilnic; krmarenje vlačilnice in vpliv na trakcijo v glavnih potezah; natovarjanje vlačilnice v obče; garancijski tovor; ravnanje z vratili vseh vrst; ravnanje z orodjem; sklapljanje vlačilnic; zakon o kapetanijah in pravilnik o prijavljanju in odjavljanju plovnih objektov; pravilnik o policiji, kolikor se nanaša na vlačilnice; glavni carinski predpisi;

f) r e d a r j i : poznanje inventarja, fiksiranje orodja iz žice in konoplje; barvanje, izmivanje barve, glavni deli ladijskega trupa, ladijska oprema in ureditev, poznanje parnega stroja za sidro, ravnanje z vratili in niperji za orodje vseh vrst, ravnanje z orodjem; čitanje; pisanje; štiri osnovne vrste računov.

5. Za zvanje delavniškega poslovodje.

Organizacija in administracija delavnice:

Poznanje jezika, kolikor je potrebno zaradi sestavljanja razumljivih poslovnih poročil. Štiri vrste računov s celimi števili in navadnimi in desetinskimi ulomki. Poznanje dolžinskih, površinskih in prostorninskih mer (metrski in palčni sistem). Poznanje planimetrijskih slik in osnovnih stereometrijskih teles in izračunavanje njih površin in prostornin, po potrebi dotične stroke pa tudi razvijanje. Osnovni pojmi fizike in kemije in znanosti o jakosti. Poznanje materiala in njegovo uporabljanje po stroki. Opis in uporabljanje strojnih elementov po stroki. Skiciranje in snimanje predmetov. Poznanje orodja in delovnih strojev po svoji stroki. Poznanje raznih načinov obdelovanja po svoji stroki in njih dobrih in slabih strani. Proračun o ceni posla za delo v mezdi in akordu.

6. Za skladiščnikovo zvanje.

Pismeno delo (izdelek dobro sestavljenega poročila-raporta o vkladanju ali izkladanju blaga in o poslovanju v skladišču; — prometna geografija, poznanje vseh agencur, njih lege v geografskem in političnem pogledu, poznanje prekladalnih postaj, kakor tudi najvažnejše železniške zveze; — računstvo (štiri vrste računov, navadni in desetinski ulomki); — potniška služba (poznanje blaga, izključenega od vožnje in pogojno dopuščenega za transport po tarifnih odredbah; — poznanje pravilnika za prometno službo; — poznanje navodil za prevoz blaga in za obče zavarovanje transporta; — sortiranje blaga za vkladanje, poznanje predpisov za sprejemanje in oddajanje blaga (spremni dokumenti) poznanje vseh spremnih in carinskih dokumentov, kakor tudi statističnih spremnih dokumentov, ki jih je upoštevati za postaje, kjer posluje kandidat; — obračun delavskih dnevnih mezd, odnosno nagrade ladijskega osebja, ki vrši vkladanje, izkladanje, prekladanje blaga; — poznanje pogodb o najemini, sklenjenih z najemodajalci na postaji, kjer posluje kandidat; inventar za vkladanje (poznanje inventarja za vkladanje, zlasti vozičkov, verig, balonov iz konoplje, decimalne tehtnice, garancijske tehtnice za hrano tudi z vijakom (Blache), vreč, lesa za podlaganje, tračnic, pomočkov za vkladanje dvigal, vratil itd.); zavarovanje zoper ogenj (poznanje priprav za alarm in za gašenje, ki so v dotičnih skladiščih in ravnanje z njimi; poznanje kraja, kjer je brizgalnica).

Člen 13.

Vsak uslužbenec, ki je opravil strokovni izpit ene stroke, sme opravljati tudi izpit kakšne druge stroke, če izpolnjuje pogoje za to.

Člen 14.

Za navtično in tehnično osebje, kakor tudi za diplomirane inženjerje, za katere veljajo posebni predpisi o opravljanju strokovnih izpitov, veljajo glede opravljanja teh izpitov predpisi ministrstva za promet — uprave pomorstva in rečnega prometa, odnosno ministrstva za gradbe.

Po opravljenem izpitu predložijo direkciji izpričevalo o uspehu, doseženem pri izpitu.

Člen 15.

Nižji uradniki I. razreda vseh strok morajo opravljati izpit ob prestopu v zvanje višjih uradnikov. Ta izpit se vrši na isti način in iz istih predmetov, kakor je to predpisano v členih 5. do vštetega 12. tega pravilnika, toda samo v širšem obsegu in z večjim poznanjem stvari. Drugi kapetani in drugi strojevodje opravljajo ob prestopu v zvanje prvega kapetana, odnosno prvega strojevodje, kakor tudi diplomirani inženjerji ob prestopu v zvanje višjega uradnika izpit samo iz občega dela.

Če kandidat ne opravi tega izpita, ostane nadaljnje leto v istem svojstvu. Če ga ne opravi niti po izteku enoletnega roka, se sme dovoliti opravljanje izpita samo še enkrat čez nadaljnje leto dni, če ga pa niti takrat ne opravi, ne more prestopiti v zvanje uslužbenca višje vrste, odnosno v zvanje prvega kapetana — prvega strojevodje.

Člen 16.

Za prihod v Beograd zaradi opravljanja izpita nimajo kandidati pravice do potnih steoškov (izvzemši brezplačno vožnjo) ter jih morajo trpeti popolnoma sami.

IV. Prehodne odredbe.

Člen 17.

Uslužbenci, ki so na dan, ko stopi ta pravilnik v veljavo, že v zvanju nižjega uradnika IV. razreda, pa nimajo več nego 4 leta priznane službe, ali so v zvanju višjega uradnika V. razreda, pa nimajo več nego 7 let priznane službe, lahko po izprevidnosti direkcije opravljajo izpit po tem pravilniku.

Če ga ne opravijo, ne morejo napredovati dalje, dokler ga ne opravijo.

V. Končne odredbe.

Člen 18.

Ta pravilnik stopi v veljavo, ko ga minister za promet odobri, obvezno moč pa dobi z dnem, ko se razglasi v »Službenih novinah«.

V B e o g r a d u, dne 29. marca 1930.

Minister za promet:
Laz. Radivojević s. r.

24.

Na predlog glavnega arhiva ministrstva in na pod-
stavi člena 16. zakona o arhivih ministrstva za zunanje
posle in diplomatskih in konzularnih zastopništev kralje-
vine Jugoslavije v inozemstvu z dne 5. aprila 1930. pred-
pisujem ta-le

Pravilnik

**o raziskavah v glavnem arhivu ministrstva za zunanje
posle in o neslužbenem objavljanju diplo-
matskih in konzularnih dokumentov.***

I. Obče odredbe.

Člen 1.

Raziskave v glavnem arhivu ministrstva za zunanje
posle so ali službenega ali privatnega značaja.

Za raziskave službenega značaja se smatrajo raziska-
ve, ki se vrše po službeni potrebi za poedine oddelke
ministrstva za zunanje posle, diplomatskih in konzularnih
zastopništev kraljevine v inozemstvu, za druga državna
ali inozemska oblastva, nadalje vse raziskave na privatne
prošnje, ki se tičejo pravnih razmerij poedincev.

Za raziskave privatnega značaja se smatrajo raziska-
ve, ki jih vrše po predhodni odobritvi ministra za zunan-
nje posle znanstveni delavci ali druge poklicane osebe
zaradi zgodovinskih, diplomatskih in drugih znanstvenih
ali književnih študij.

Člen 2.

Za omenjene raziskave veljajo povsem predpisi za-
kona o arhivih ministrstva za zunanje posle in predpisi
tega pravilnika.

II. Službene arhivske raziskave.

Člen 3.

Vse službene arhivske raziskave vrši po dolžnosti
redno osebje glavnega arhiva ministrstva.

Te raziskave se vrše na podstavi redno vročenega
akta ali prošnje, ki se jemlje v postopanje kakor vsak
redni akt.

Člen 4.

Samo v nujnih, obsežnih, zamotanih ali posebno teh-
ničnih primerih sme odrediti ali odobriti minister za zunan-
nje posle po predhodnem pritrtilnem referatu načel-
nika glavnega arhiva ali njegovega namestnika, da se
udeležujejo raziskave tudi uradniki drugih oddelkov ali
predstavniki drugih državnih oblastev, toda vedno s so-
delovanjem in pod nadzorstvom osebja glavnega arhiva.

V raziskavah, ki se tičejo pravnih razmerij poedin-
cev, se ne sme prizadetemu prosilcu nikoli dopustiti, da
bi vršil raziskavo sam; vendar pa se mu sme dati na
vpogled vpricho uradnika glavnega arhiva dokument, čigar
vsebina ga zanima.

Člen 5.

Uspehe učinjenih raziskav priobčuje, če niso strogo
zaupnega značaja, omenjenim oddelkom, oblastvom ali

* »Službene novine« z dne 28. aprila 1930., št. 95/
XXXVII.

prosilcem glavni arhiv s podpisom svojega načelnika ali
njegovega namestnika, ki tudi overavlja točnost izdanih
ali priloženih prepisov ali faksimilnih reprodukcij doku-
mentov, če jih je kaj.

V primerih strogo zaupnega značaja podpisuje od-
govore ali izdaja odločbe o njih minister za zunanje posle,
ki ima pravico, da ne priobči zahtevanih podatkov, če to
nalagajo državne koristi, ne da bi navajal razloge za to
odklonitev. (Člen 8., tretji odstavek, zakona o arhivih
ministrstva za notranje posle.)

Člen 6.

Noben arhivski spis ali predmet se ne sme vročiti v
originalu drugemu oddelku ministrstva brez predhodne-
ga, obrazloženega, redno vpisanega pismenega zahtevka
in brez ustreznega reverza, ki ga je podpisal načelnik
dotičnega oddelka ali njegov namestnik.

Tako vročeni dokumenti se morajo vrniti glavnemu
arhivu najdalj v petnajstih dneh.

Člen 7.

Iz prostorov glavnega arhiva ministrstva za zunan-
nje posle se ne sme dati v originalu noben arhivski spis
ali predmet v uporabo drugemu državnemu oblastvu ali
privatni osebi.

Ob osnovani potrebi sme vročiti ali izdati glavni
arhiv prepise ali faksimilne reprodukcije poedinih doku-
mentov. Te prepise ali reprodukcije overavlja po členu 5.
tega pravilnika načelnik glavnega arhiva. Če so se učinili
v privatne namene, trpi potrebne stroške in predpisane
državne takse prizadeta oseba.

Glavni arhiv ne sme potrjati točnosti poedinih be-
sedil in tudi ne overavljati podpisov ali pečatov na do-
kumentih.

Člen 8.

Vsi akti, ki se tičejo raziskav, učinjenih po členih 3.
do 7. tega pravilnika, kakor tudi vsi prepisi, vse faksimil-
ne reprodukcije, vsi izpiski ali navedki poedinih doku-
mentov, ki so v zvezi s temi raziskavami, nadalje njih
prevodi spadajo glede objavljanja pod predpise člena 12.,
prvega odstavka, zakona o arhivih ministrstva za zunanje
posle.

III. Privatne arhivske raziskave.

Člen 9.

Privatne arhivske raziskave v glavnem arhivu mini-
strstva za zunanje posle dovoljuje minister za zunanje
posle domačim znanstvenikom na priporočilo Srbske kra-
ljevske akademije, Jugoslavenske akademije znanosti in
umetnosti ali katere izmed domačih univerz ali drugače
drugim poklicanim osebam, katerih položaj, ugled in
prejšnje delovanje jamčijo za resnost posla, in sicer
izključno o predmetih, ki pripadajo zgodovinski minu-
losti ali katerih razpravljanje je zgodovinskega značaja.

Te raziskave se ne smejo razprostirati na nobeno
dobo po vštetem letu 1930. (Člen 8., drugi odstavek, za-
kona o arhivih ministrstva za zunanje posle.)

Izpolnitev gorenjih pogojev, kolikor ni odrejena z za-
konom o arhivih ministrstva za zunanje posle ali s tem
pravilnikom, ocenja minister za zunanje posle. Za svojo
odločbo minister ni dolžan, navajati razlogov. (Člen 8.,
tretji odstavek, zakona o arhivih ministrstva za zunanje
posle.)

Člen 10.

Minister za zunanje posle sme dovoliti privatne arhivske raziskave tudi pripadnikom onih tujih držav, s katerimi je ustanovljena pogodbnica ali s prakso reciprociteta.

Ordredbe predhodnega člena, ki veljajo za jugoslovanke državljane, veljajo tudi za inozemce, samo da se sme jemati glede poslednjih v poštev tudi priporočilo inozemske akademije ali inozemske univerze ali priporočilo pristojnega diplomatskega zastopništva v naši kraljevini.

Člen 11.

Osebe, ki žele vršiti arhivske raziskave v glavnem arhivu ministrstva, morajo vložiti pismeno prošnjo ter navesti v njej podrobneje predmet in svrhu svojih raziskav. Prošnja mora biti opremljena s predpisanim kolkom in naslovljena na ministrstvo za zunanje posle.

Prosilec ne sme nikoli zahtevati in tudi ne dobiti občega dovolila za raziskave v arhivu.

Minister odloči o vsaki vloženi prošnji šele po pismenem, obrazloženem mnenju načelnika glavnega arhiva; to mnenje se smatra vedno za strogo zaupen akt, ki se prosilcu ne sme priobčiti.

Člen 12.

Dovolilo, za raziskave v glavnem arhivu ministrstva se glasi na ime ter se da za izključno potrebo proslilčevih lastnih zgodovinskih, diplomatskih, znanstvenih ali književnih študij.

Komur se raziskave dovolijo, ta ne sme služiti za namestnika, posrednika ali zaupnika druge osebe ali oblasti; vendar pa sme dovoliti načelnik glavnega arhiva na njegovo prošnjo, da ga nadomešča pri pregledovanju ali reprodukciji dokumentov tudi pomožna oseba, katere svojstva in zanesljivost gre presoditi po pismeni vlogi in proslilčevem jamstvu načelniku glavnega arhiva.

Člen 13.

Komur dovoli minister za zunanje posle raziskave v glavnem arhivu ministrstva, ta se mora, preden začne svoje delo v njem, načelniku glavnega arhiva pismeno izjaviti:

(1) da vrši vse započete raziskave izključno za potrebo lastnih zgodovinskih, diplomatskih, znanstvenih ali književnih študij in da ne služi za namestnika, posrednika ali zaupnika druge osebe ali oblasti;

(2) da se bo ravnal v vsem svojem delu po predpisih zakona o arhivih ministrstva za zunanje posle in po predpisih tega pravilnika;

(3) da ne bo na nikakršen način uporabljal onih činjenic, katere izve iz dokumentov, ki so mu dani v uporabo, in kateri niso v zvezi s predmetom in namenom, za katerega so mu raziskave dovoljene;

(4) da bo objavil vse prepise, reprodukcije, prevode, izvlečke, izpiske ali navedke zvesto po originalu;

(5) da bo poslal od vsakega svojega natisnjene delu ali natisnjene razprave, spisanih na podstavi raziskav, ki so mu bile dovoljene in ki jih je izvršil v glavnem arhivu ministrstva, po dva izvoda za knjižnico ministrstva.

Če uporabi podpisnik po drugem odstavku predhodnega člena pomožno osebo, mora podati tudi pismeno izjavo, da prevzema osebno odgovornost, če ne bi izpolnila pomožna oseba, ki jo je predlagal, katerekoli gorenjih obveznosti.

Člen 14.

Čitatelj, ki so mu dovoljene raziskave v glavnem arhivu ministrstva, dobi mesto za delo v enem izmed rednih prostorov arhiva, iz katerega ni dopustno, iznesti nobenega izmed arhivskih spisov, ki so mu dani v uporabo.

Dokler čitatelj dela, mora biti pod nadzorstvom uradnika glavnega arhiva ter nima dostopa v druge arhivske prostore.

Člen 15.

Delovni čas za poedine privatne raziskave določi načelnik glavnega arhiva sporazumno s čitatelji po razporedu, ki najmanj ovira redne posle oddelka. Ta razpored mora biti uravnan tako, da prihaja vsak poedini čitatelj v oddelek po enkrat na dan, dopoldne ali popoldne, da ne presega njegovo bivanje v oddelku rednega pisarniškega časa in da pušča vedno nadzornemu uradniku dovolj časa za preštevanje in identificiranje vrnjenih dokumentov kakor tudi za pregled učinjenih prepisov, reprodukcij, prevodov, izvlečkov, izpiskov in navedkov po predpisih člena 22.

Čitatelj se mora čim redneje koristiti z določenim razporedom in obveščati vnaprej glavni arhiv o svojih možnih izostankih. Če prekine delo dalj ko za mesec dni, se sme odstopiti njegovo mesto drugemu čitatelju.

Člen 16.

Dokumenti se izdajajo čitatelju hkrati v večjem ali manjšem številu, v kakršnem stanju pač so, kakršna je njih važnost in kakršen je značaj predmeta.

Če so dokumenti povezani v zvezke, foliotirani ali paginirani, se smejo izdati hkrati največ po trije zvezki. Če so dokumenti urejeni v omotih in posebnih povezkih in nevezani, toda fascikulirani, se izdajajo po povezkih, in sicer hkrati največ po petdeset dokumentov. Neurejeni in nefascikulirani dokumenti se privatnim osebam praviloma ne smejo dajati v uporabo; samo če jih je moči lahko najti, se izdajajo izjemoma, in sicer hkrati ne več nego petnajst.

Uradnik, ki izda zvezek ali povezek ali poedini akt, dene začasno zabeleško o tem na mesto, s katerega ga je izločil, čitatelj pa mu mora dati reverz, v katerem točno označi napis zvezka, povezka ali akta in število izdanih dokumentov, prešteti po listih, če niso povezani.

Člen 17.

Glavni arhiv vodi posebno »knjigo privatnih raziskav«, v katero vpisuje po dneh podatke o čitateljih, ki so jim bile raziskave dovoljene, s podatki o dokumentih, ki so se jim dajali v uporabo.

Člen 18.

Čitateljem ni dovoljeno, jemati osebno arhivskih spisov ali predmetov in tudi ne natisnjenih knjig iz omara ali pregraj arhivskega prostora, v katerem delajo.

Vložni zapisniki, registri in druge pisarniške knjige se izdajajo samo na reverz kakor ostali arhivski spisi.

Člen 19.

Čitatelji so odgovorni za dokumente, ki so jim poverjeni v uporabo, ter jih morajo vrniti v istem stanju, v katerem so jih prejeli.

Dovoljeno ni, napravljati na originalnih dokumentih beležk ali kaj podčrtavati.

Preriski na prozornem papirju se smejo vršiti samo po odobritvi, določeni v členu 20., in sicer izključno s pisalom in na papirju, v katerem ni kemijskih ali drugih sestavin, ki bi pogubno vplivale na originale.

Člen 20.

Fotografske in druge faksimilne reprodukcije dokumentov se smejo vršiti samo po predhodni pismeni odobritvi načelnika glavnega arhiva, in sicer edino v prostorih arhiva.

Od vsake učinjene faksimilne reprodukcije se mora izročiti po en obvezni izvod glavnemu arhivu ministrstva.

Člen 21.

Po izvršenem poslu mora izročiti čitatelj vsak dan svojega dela v glavnem arhivu dokumente po glasu reverza, ki se mu ne vrača. Uradnik mora vpričo njega uničiti veljavnost reverza, ki ga je hraniti v glavnem arhivu zaradi vknjižbe v »knjigi privatnih raziskav«, predpisani s členom 17., kakor tudi zaradi nadaljnje evidence.

Člen 22.

Obenem z dokumenti mora izročati čitatelj v pregled nadzornemu uradniku vse prepise, reprodukcije, prevode, izvlečke, izpiske ali navedke, ki jih je izvršil tega dne. Uradnik jih parafira takoj ali pa na prihodnji delovni dan, če ni možno zbog kratkega časa opraviti pregleda takoj, ali pa jih pridrži, če obstoje razlogi, navedeni v členu 24., ali sicer drugi tehtni razlogi.

Noben prepis, nobena reprodukcija, noben prevod, izvleček, izpisek ali navedek se ne sme objaviti, če jih ni nadzorni uradnik glavnega arhiva prej pregledal in parafiral.

Ta pregled ne razrešuje objavitelja nadaljnjih možnih odgovornosti glede predpisov zakona o arhivih ministrstva za zunanje posle, zakona o tisku kakor tudi glede predpisov tega pravilnika.

Člen 23.

Prepisi, izvlečki, izpiski ali navedki dokumentov se smejo napravljati v jeziku, v katerem so spisani origi-

nali, ali v prevodu v drug jezik; vendar pa morajo imeti vedno identifikacijske oznake originalov.

Dovoljeno ni, napravljati zabeležk s stenografskimi znaki, šifro ali tajnimi črkami.

Člen 24.

Ce so prepisi v tujem jeziku ali če so dokumenti prevedeni iz tujega jezika ali v tuj jezik ali če so takega značaja, da je treba zahtevati za njih objavo privolila tuje vlade ali privatne osebe, sme nadzorni uradnik pridržati učinjeni prepis, prevod, izvleček, izpisek ali navedek, dokler se podrobneje ne pregledajo ali dokler se ne dobi omenjeno privolilo.

Člen 25.

Nikoli se ne dopušča objavljanje prepisov, reprodukcij, prevodov, izvlečkov, izpiskov ali navedkov, ki obsežajo obvestila ali opisujejo delovanje ali se vobče tičejo uradnikov ministrstva za zunanje posle, diplomatskih in konzularnih zastopništev v inozemstvu, ki so še v aktivni službi.

Člen 26.

Kdor v čemerkoli prekrši predpise zakona o arhivih ministrstva za zunanje posle ali predpise tega pravilnika, izgubi za vselej pravico do raziskav v glavnem arhivu ministrstva za zunanje posle, kolikor nima ta prekršitev ali nimajo te prekršitve obstoječih predpisov za posledico tudi kazenske odgovornosti, določene z omenjenim zakonom.

IV. Prehodna odredba.

Člen 27.

Ta pravilnik stopi v veljavo z dnem, ko se razglasi v »Službenih novinah«; takrat prestanejo veljati vse odredbe, ki bi nasprotovale temu pravilniku.

V B e o g r a d u, dne 14. aprila 1930.; gl. A. br. 108.

Namestnik ministra za zunanje posle,
minister brez portfelja:

dr. K. Kumanudi s. r.